

El Quer de Lluelles

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Lluelles
Emplaçament Al sud de l'església de Sant Feliu de Lluelles, al camí de La Torreta a Preixana

Coordenades:

Latitud: 41.99837
Longitud: 1.66792
UTM Est (X): 389676.15
UTM Nord (Y): 4650453.02

Classificació

Número de fitxa 08132 - 154
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00014
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 14/07/2003 - 02:00

Descripció

Masia de planta rectangular amb la façana principal oberta a llevant, coberta amb teulada a doble vessant amb carener perpendicular a la façana. La casa té planta, pis i golfes, a més d'un celler soterrani que ocupa una quarta part de la casa, cobert amb volta de canó de pedra a plec de llibre. La casa és fruit de diferents èpoques, tot i que l'estructura general és del XVII. La sala ocupa l'espai central i en ella destaca una fornícula amb capella i la caixa del rellotge de fusta que està encastada a la paret. Tan sols dues finestres exteriors porten dates: 1721 i 1823, que coincideixen amb les èpoques més pròsperes econòmicament. A la planta baixa encara es conserva un forn de pa de pedra sota una gran campana de xemeneia. Pel costat de migdia es va construir adossada una nova masia durant el segle XIX, passant a ser aquesta la casa principal i l'antiga quedaria com a masoveria, igual que a l'actualitat. A l'entorn de la casa destaquen diversos elements que mostren la seva antiguitat, així com el conreu de la vinya: una tina excavada a la roca amb dos recipients, típica de l'edat mitjana; i una altra tina d'obra de les que es construïren a partir del segle XVII. Tot i que es coneix la presència d'una torre castellera medieval, no queden restes visibles ja que possiblement la casa es construís aprofitant aquesta estructura antiga.

Història

La casa del Quer forma part de la parròquia de Sant Feliu de Lluelles, antigament dins de La Vall de Lord. L'any 1043 Gersén i el seu fill van vendre a Arnau i la seva muller la torre del Quer (ipsa torre de ipso Quer), al terme de Navès, a la Vall de Lord; un dels límits d'aquesta venda era l'església de Sant Feliu de Lluelles (Sancto Felice) pel nord, a ponent el riu Odera, per migjorn limitava amb Sorba i per orient amb Pegueroles. Uns anys més tard, el 1067, la mateixa torre i el seu alou eren cedits per Arnal Dalmau i la seva muller a l'església de Santa Maria de la Seu d'Urgell i a la seva canònica, i una vegada més l'església de Sant Feliu era esmentada com a límit (BACH, 2002). Això mostra que al lloc hi hagué una torre, possiblement de vigilància de la via de Berga a Solsona, sobre la que s'edificaria el mas que veiem actualment. Abans de l'any 1312 el monestir de Serrateix rebia els delmes del Quer, junt als de Sorba, Gargallà, Serra de Fígols, Lloelles i can VidaL de Sant Feliu. L'any 1680, segons la capbreuació que feren Maria Soler, vídua de Pere Quer i el seu fill, tenia 65 jornals de terra que corresponien al Quer Sobirà i Jussà, i als masos Puig de Lluc i Pujoltell (PLANES I ALBETS, R. 2000). En aquest moment la jurisdicció civil pertanyia al monestir de Ripoll i la criminal al duc de Cardona. El delme se'l partien el bisbe de Solsona i el rector de Lluelles; la primícia la percebia el rector. El propietari conserva documentació del 1600 al 1800, entre els que hi ha documents notariaus, escriptures, censals, vendes a carta de gràcia. La documentació mostra que el mas va tenir dificultats econòmiques el darrer terç del segle XVII. El 1670 l'amo era Pere Quer i a partir d'aquest moment es succeeixen les vendes de terres, pastures i fins i tot, de dues habitacions de la casa a carta de gràcia, la 1/2 d'un estable i del forn, i un vaixell. Un dels creditors de la casa, Josep Cruell, teixidor de Berga, va fer obres a la casa els anys 1698, 1712 i 1714. El 1714 la casa va ser totalment reformada ja que el 8 de maig va ser cremada per la guerra. El 1727 es torna a fer obres. Així ho demostra una llinda a una finestra exterior. El 1727 es fan contractes de conreu de vinyes indefinits i a rabassa morta per plantar vinya. L'any 1762 es ven a carta de gràcia la 1/2 del mas. A partir del 1789, Josep Quer aconsegueix cancel·lar alguns deutes i remuntar la situació econòmica. Al 1808 ja van poder comprar terres i es construeix el nou mas adossat al vell pel costat sud. Josep Quer va ser nomenat batlle de Sorba al 1799, fet que demostra aquesta nova situació econòmica de la casa. El conreu de la vinya va ser un dels puntals de l'economia agrícola, tal i com es demostra a la documentació i a les restes de tines medievals i del segle XVII, així com els dos vaixells que es conserven al celler. A l'entorn de la casa s'han trobat destrals neolítiques, així com ceràmica datable a partir del segle XIV.

Bibliografia

BACH, A. (2002). Montmajor i el seu comú. Ajuntament de Montmajor. PLANES I ALBETS, R. (2000). El Quer. El mas dels segles XVII i XVIII. El Babau, nº 17. Navès.

